

Natuuronderzoek Zuiderloo

Heiloo

Colofon

Status uitgave:	Eindrapport
Rapport nr.:	13.033
Datum uitgave:	Oktober 2013
Titel:	Natuuronderzoek Zuiderloo, Heiloo
Naam en adres opdrachtgever:	Gemeente Heiloo
Akkoord voor uitgave:	LNH, teamleider F. Visbeen
Wijze van citeren:	Tempel, C. van den & F. Visbeen, 2013. Natuuronderzoek Zuiderloo, Heiloo Rapportnummer 13.033. Landschap Noord-Holland, Heiloo

Landschap Noord-Holland is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens van Landschap Noord-Holland; opdrachtgever vrijwaart Landschap Noord-Holland voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Landschap Noord-Holland

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden veelevoudigd en/ of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Landschap Noord-Holland, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Landschap Noord-Holland is gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001: 2000.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Ingreep	8
1.3 Belang van Zuiderloo	8
1.4 Doel	8
1.5 Leeswijzer	8
2. Methode	9
3. Plangebied	11
4. Resultaten	13
4.1 Rugstreepad	13
4.2 Vleermuizen	13
4.3 Samenvattend	15
5. Toetsing aan de Flora- en Faunawet	17
5.1 Rugstreepad	17
5.2 Vleermuizen	18
5.3 Toetsing aan de Flora- en Faunawet	18
6. Mitigatie- en compensatieplan	19
6.1 Maatregelen om aan de zorgplicht te voldoen	19
6.2 Compensatie	19
Literatuur	
Bijlage 1. Topografische kaart	
Bijlage 2. Beschermde gebieden	

1.2 Ingreep

De komende jaren zal in het plangebied nog op verschillende locaties woningen worden gebouwd. Bij de realisatie van het project zullen geen woningen worden afgebroken. Ook worden er geen bomen gekapt. De huidige lijnvormige groene elementen blijven behouden en worden versterkt. De huidige greppelstructuur zal behouden blijven. Voor de afwatering van het regenwater worden nieuwe greppels gegraven.

1.3 Belang van Zuiderloo

Woningbouw Zuiderloo levert een bijdrage in de groeiende woningbehoefte in de regio Noord Kennemerland. Zuiderloo is één van de weinige locaties die hiervoor kan worden benut. In het streekplan is de omgeving als uitsluitingsgebied aangeduid en de locatie zelf als zoekgebied met nadere aanduiding 'woonlandschap'. Op basis van de vorige aanvraag is in 2008 al gestart met de werkzaamheden.

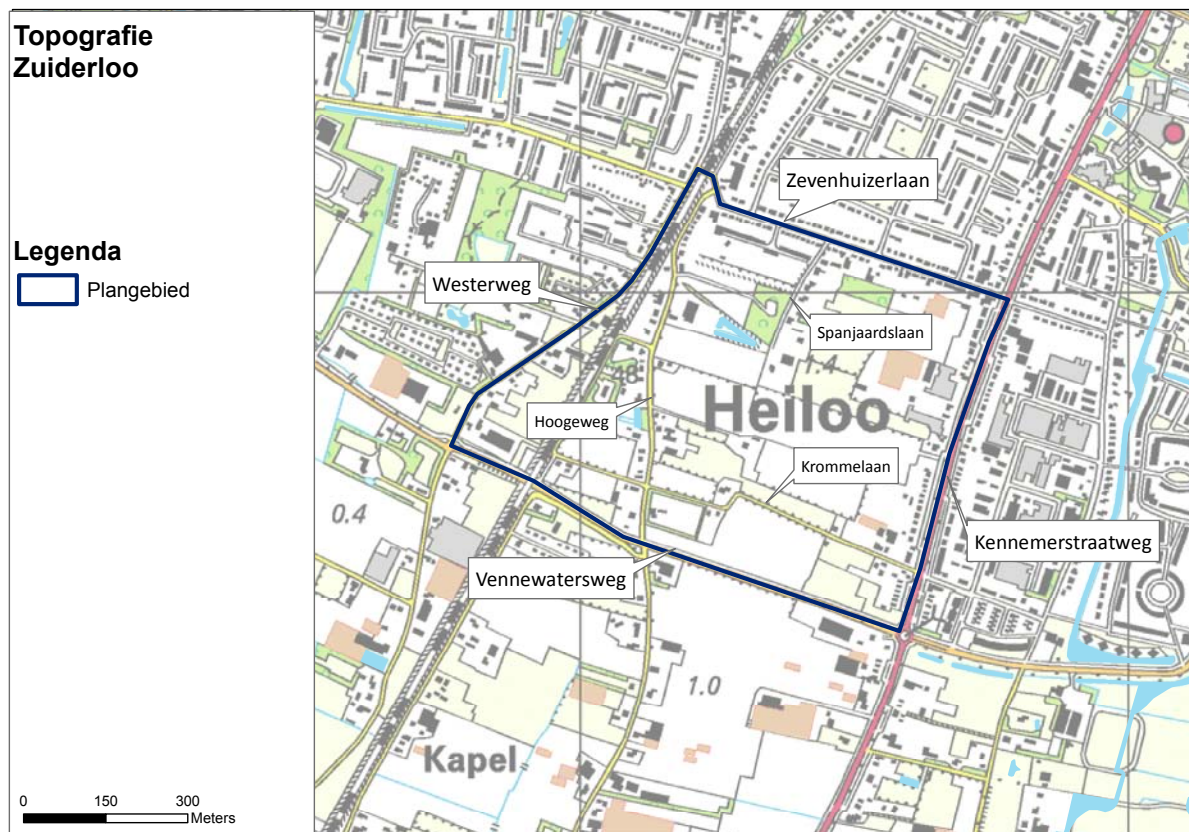
1.4 Doel

Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en Faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. Bij ruimtelijke ontwikkelingen schrijft

de Flora- en Faunawet voor dat onderzoek wordt uitgevoerd naar voorkomende planten en dieren die beschermd zijn. Worden deze aangetroffen dan kan het nodig zijn een ontheffingsaanvraag in te dienen bij het ministerie van EL&I volgens art. 75 van de Flora- en Faunawet. Doel van het onderzoek is het actualiseren van de gegevens over het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Daarbij is specifiek gekeken naar rugstreepdier en vleermuizen. Voor elke soortgroep is onderzocht welke soorten voorkomen en welke functie het terrein voor deze soort heeft.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven wij de methode en hoofdstuk 3 geeft een korte beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 4 geven wij de resultaten van ons onderzoek. De effecten van de ingreep en de gevolgen hiervan worden in hoofdstuk 5 omschreven. In hoofdstuk 6 is het mitigatie- en compensatieplan uitgewerkt.

Figuur 1.2 Ligging van het plangebied

2. Methode

Rugstreepad

De rugstreepad is geïnventariseerd volgens de methode zoals beschreven in de landelijk vastgestelde soortenstandaard voor de rugstreepad. We hebben drie avondbezoeken uitgevoerd, te weten op 27 mei, 30 mei en 11 juni 2013. Het gebied is daarbij doorkruist en roepende rugstreepadden zijn genoteerd.

Vleermuizen

LNH heeft volgens het landelijke vastgestelde Vleermuisprotocol 2013 van de Gegevens Autoriteit Natuur (2013) het plangebied Zuiderloo onderzocht op vleermuizen. Voor het onderzoek hebben we vijf veldbezoeken uitgevoerd. Alle veldbezoeken zijn in de avonduren uitgevoerd met minimaal twee deskundigen op het gebied van vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken is gebruik gemaakt van een batdetector D240X waarbij opnameapparatuur aanwezig was.

LNH heeft onderzocht welke soorten in het plangebied voorkomen en welke functies het gebied voor welke soort heeft. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen (paar-, winter-, zomer of kraamverblijven). In de kraamperiode (mei - juli) van 2013 hebben wij drie veldbezoeken in de avond uitgevoerd. De bezoeken duurden direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang. Tijdens het parseizoen hebben we tweemaal het plangebied bezocht tussen een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst. Er is minimaal twee uur geïnventariseerd per bezoek. Tijdens het parseizoen is gelet op baltsroepen van vleermuizen. In het najaar paren vleermuizen en de mannen roepen in hun territorium om vrouwtjes te lokken.

Tabel 2.1. Gegevens veldbezoeken

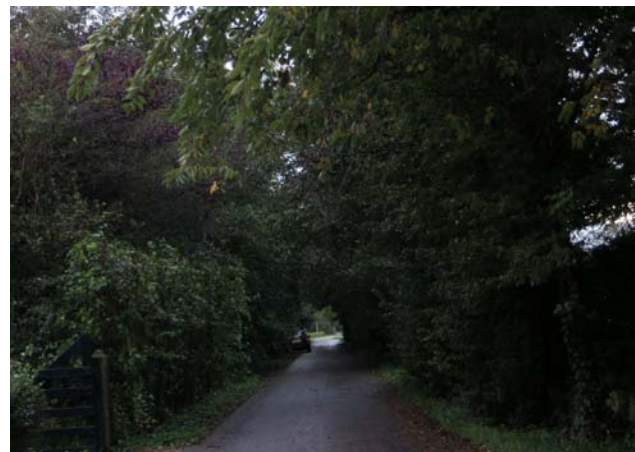
Doel	Datum	Weer
Rugstreepad / Vleermuizen	27-05-2013	15°C, half bewolkt, 2 Bft
Rugstreepad	30-05-2013	14°C, zwaar bewolkt, 2 Bft
Rugstreepad / Vleermuizen	11-06-2013	17°C, zwaar bewolkt, 2 Bft
Vleermuizen	19-06-2013	23°C, half bewolkt, 2 Bft
Vleermuizen	20-08-2013	15°C, half bewolkt, 1 Bft
Vleermuizen	12-09-2013	15, half bewolkt, 2 Bft

3. Plangebied

Het plangebied is gelegen aan de zuidrand van Heiloo, gemeente Heiloo. Het plangebied ligt tussen de Zevenhuizerlaan in het noorden, de Kennemerstraatweg in het oosten, de Vennewatersweg in het zuiden en de Westerweg in het westen. Ten noorden, oosten en westen ligt de bebouwde kom van Heiloo. In het zuiden ligt een meer open gebied met voornamelijk agrarische bedrijven.

In het plangebied zijn de volgende ecotopen te onderscheiden:

- Oudere woningen
- Recente nieuwbouw
- Tuinen, vele met grote bomen
- Akkers, veelal met groene elementen als erfscheiding
- Weilanden, veelal met groene elementen als erfscheiding
- Bosje
- Spoorlijn

Figuur 3.1 Indicatie van het plangebied

4. Resultaten

4.1 Rugstreepad

Op één locatie in het plangebied zijn rugstreepadden aangetroffen. Op 27 en 30 mei en op 11 juni zijn ten oosten van de Hoogeweg rugstreepadden gehoord. De dieren zaten in een tuin van een particulier, zie figuur 4.1. het gaat om 5-10 dieren.

Daarnaast zijn ten zuiden van de Vennewatersweg, dus buiten het plangebied, op 2 plekken rugstreepadden gehoord. Er is niet precies uitgezocht waar deze dieren zaten. Deze locaties waren ten zuiden van de kruising Vennewatersweg en Westerweg en ten zuidwesten van de kruising Vennewatersweg en Kennerstraatweg.

4.2 Vleermuizen

In het plangebied zijn vijf verschillende soorten vleermuizen waargenomen. Figuur 4.2 geeft een indruk van de aangetroffen soorten in het plangebied. Per soort zal hieronder een korte omschrijving van het voorkomen in het plangebied worden gegeven.

Gewone dwergvleermuis

In het plangebied zijn op verschillende locaties gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen. Met name

langs de groene elementen gelegen aan de Krommelaan en Spanjaardslaan zijn alle avonden gewone dwergvleermuizen gehoord.

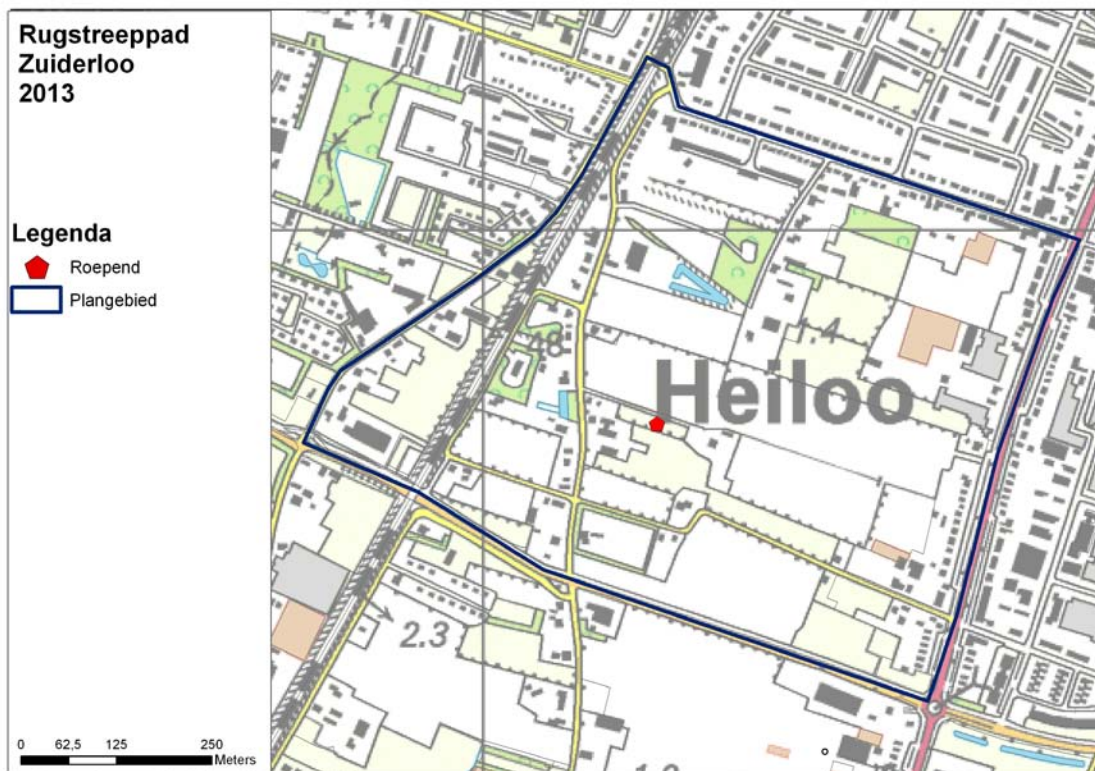
Mogelijk zit er een verblijfplaats aan de Spanjaardslaan. Hier zijn vroeg op de avond meerdere gewone dwergvleermuizen gezien en een van de bewoners vertelde ze ook vaak te zien. Verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen bevinden zich vaak in gebouwen. Uitvliegende vleermuizen zijn echter niet waargenomen.

Belangrijke vliegroutes zijn niet waargenomen. Enkele dieren zijn waargenomen langs de groene elementen aan de noordzijde van de Hoogeweg.

In het plangebied zijn negen baltslocaties aangetroffen. Deze zijn over het plangebied verdeeld. De baltslocaties zijn aangegeven in figuur 4.3.

Ruige dwergvleermuis

In het kraamseizoen is één maal de ruige dwergvleermuis gehoord. In het paarseizoen, als de meeste ruige dwergvleermuizen weer in Nederland aanwezig zijn, zijn op meerder plekken foeragerende ruige dwergvleermuizen gehoord. Balts van deze soort is niet waargenomen in het plangebied.

Figuur 4.1 Resultaten rugstreepad.

Laatvlieger

Alle inventarisatie avonden zijn laatvliegers gehoord. Het gaat hier steeds om één of twee dieren die kort foeragerend of overvliegend zijn waargenomen.

Rosse vleermuis

Op twee avonden is bij de Krommelaan een rosse vleermuis waargenomen. Deze foerageerde korte tijd boven het open gebied tussen de Krommelaan en de Vennewatersweg. Tevens zijn enkele hoog overvliegende rosse vleermuizen gehoord.

Kleine dwergvleermuis

De kleine dwergvleermuis is één maal waargenomen langs de Krommelaan. De kleine dwergvleermuis is een zeer zeldzame soort in Nederland. De waarneming in Heiloo is daarom zeker bijzonder!

Vleermuizen per functie

Foerageergebied

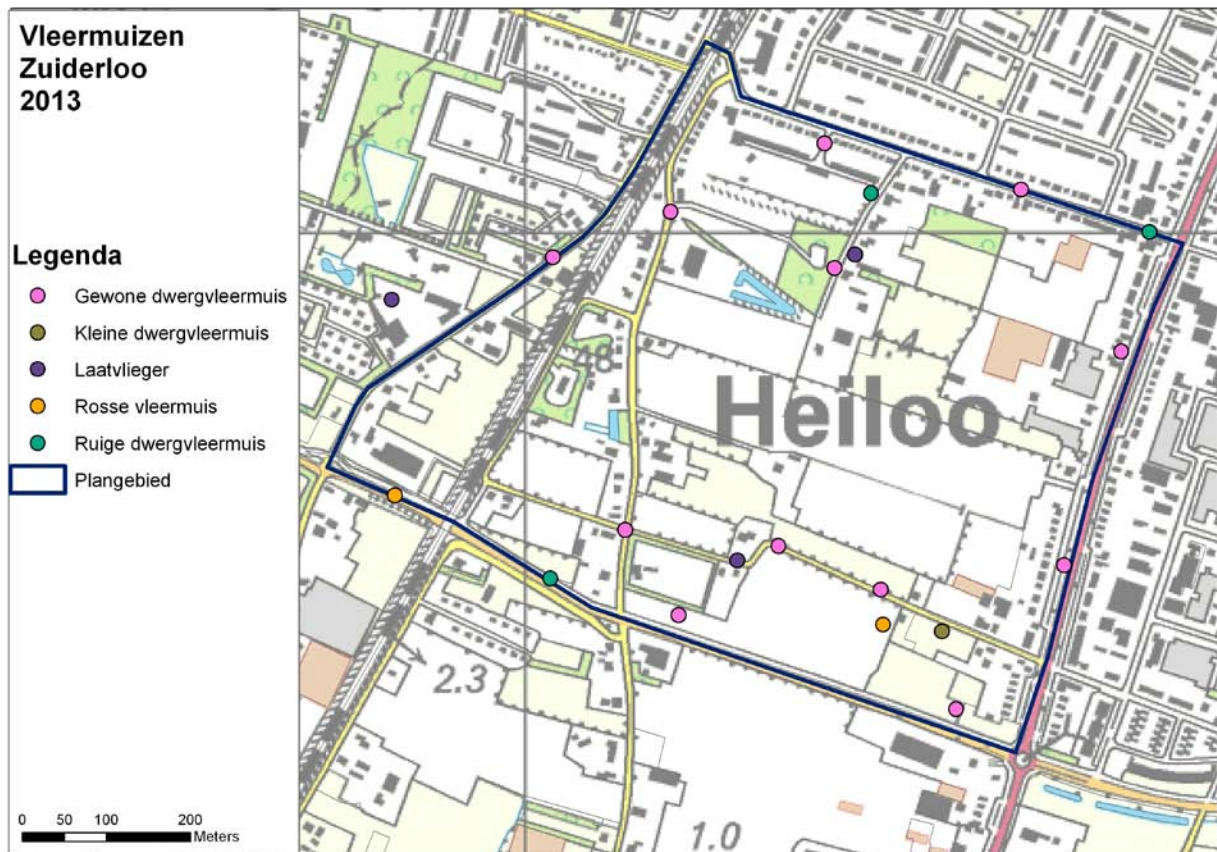
Foerageergebied ligt met name bij het bosje aan de Spanjaardslaan en langs de Krommelaan.

Vliegroutes

Er zijn geen vliegroutes vastgesteld in het plangebied.

Vaste rust- of verblijfplaatsen

Mogelijk bevindt zich aan de Spanjaardslaan een verblijfplaats van enkele gewone dwergvleermuizen. Ook zijn er negen paarverblijfplaatsen in het plangebied vastgesteld, zie figuur 4.3.

Figuur 4.2 Resultaten vleermuizen.

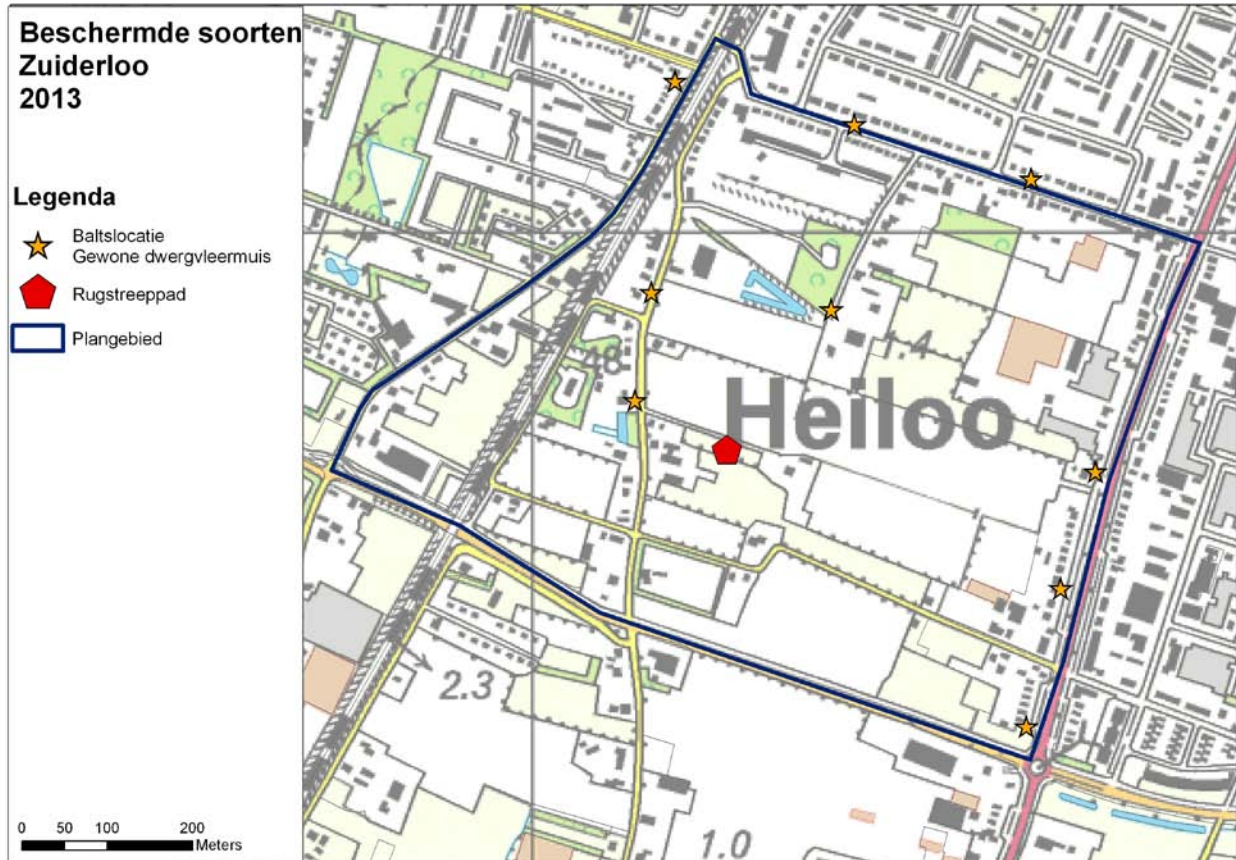
4.3 Samenvattend

Rugstreepad

De rugstreepad is in 2003 door Milieucontract in het plangebied waargenomen bij de volkstuinten. In 2007 zijn even ten zuiden van de volkstuinten aan de Spanjaardslaan rugstreepadden aangetroffen. Ook dit jaar zijn hier enkele rugstreepadden aangetroffen. Het gaat om 5-10 dieren.

Vleermuizen

In het plangebied zijn vijf soorten vleermuizen waargenomen. De vleermuizen gebruiken het plangebied als foerageergebied en als paargebied. Mogelijk bevindt zich een verblijf van de gewone dwergvleermuis in het plangebied. Er zijn negen baltslocaties van gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Vliegroutes zijn niet aangetroffen.

Figuur 4.3 Resultaten Verblijfplaatsen rugstreepad en gewone dwergvleermuis

5. Toetsing aan de Flora- en Faunawet

De voorgenoemde werkzaamheden en inrichting dienen te worden beoordeeld op hun effect op de aanwezige beschermde soorten. Indien er sprake is van negatieve effecten, bijvoorbeeld door het verlies van de functie van vliegroutes of andersoortig verlies van kwaliteit van de habitat van beschermde soorten moet er volgens de natuurwetgeving gemitigeerd of gecompenseerd worden. Mitigatie betekent dat het werk aangepast moet worden zodat er geen sprake is van negatieve effecten. Een voorbeeld is werken buiten het broedseizoen. Wij volgen hierin de soortenstandaards zoals die door het ministerie zijn opgesteld voor onder andere rugstreeppad en diverse soorten vlermuizen. Kan er in het werk niet gemitigeerd worden dan zal in het geval van negatieve effecten op beschermde soorten compensatie uitgevoerd moeten worden. Dit betekent veelal het aanleggen van vervangende natuur.

5.1 Rugstreeppad

In het plangebied vinden we verschillend habitat voor de rugstreeppad met verschillende functies:

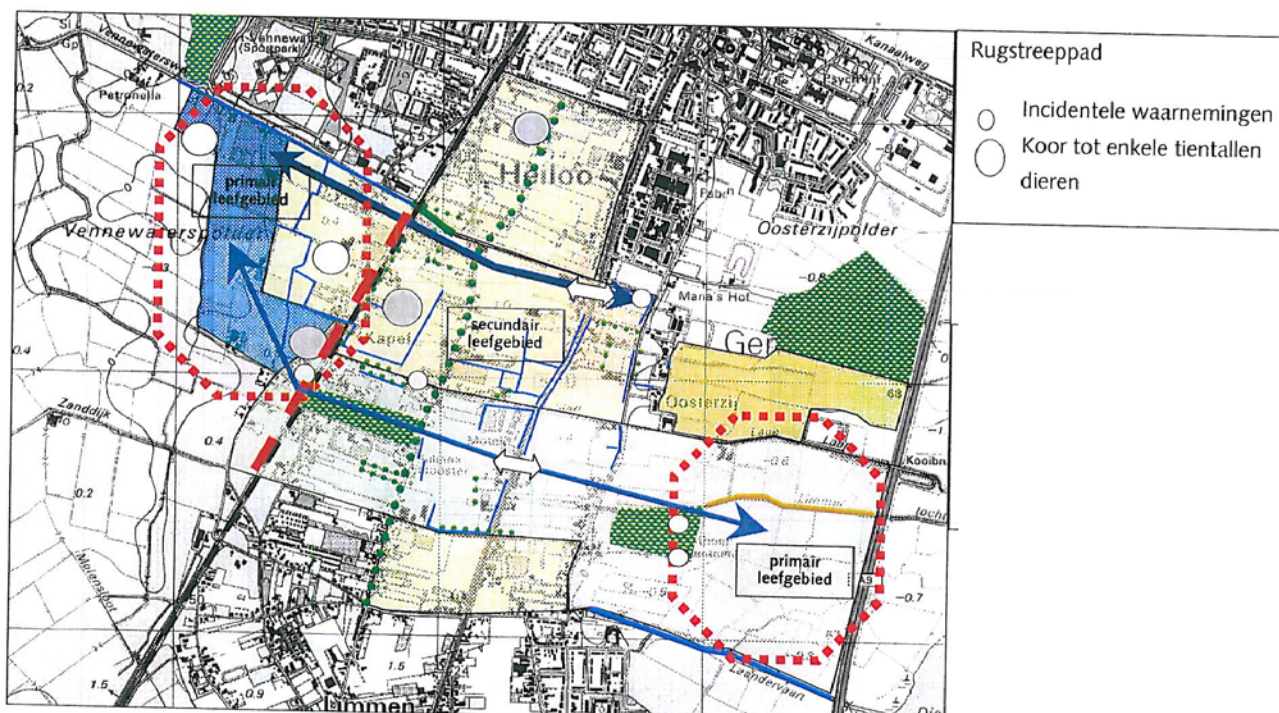
- voortplantingshabitat: water
- zomerhabitat: groengebieden
- winterhabitat: spoorwegtalud

Het voortplantingshabitat ligt in een tuin van een particulier en zal behouden blijven (figuur 4.1). Daarnaast blijft het voortplantingsgebied in de volkstuinten, waar de soort 2003 gevonden

den is, ook behouden.

De belangrijkste groengebieden in Zuidzoom worden niet aangetast voor de woningbouw. Deze liggen in de tuinen van particulieren en de bosjes aan de Spanjaardslaan en de Krommelaan. Verwacht wordt dat de rugstreeppad in deze groene elementen zijn zomerhabitat heeft. Door de bouw van de woningen verdwijnen er verbindingen waar langs de rugstreeppad migreert en raakt wordt het voortplantingsgebied geïsoleerd van het zomerhabitat. Het wordt voor rugstreeppadden moeilijker vanuit het voortplantingshabitat het zomerhabitat te bereiken. Het winterhabitat ligt naar alle waarschijnlijkheid in het hoger gelegen spoortalud. Waarschijnlijke routes van zomer naar winterhabitat blijven behouden.

In het gebied Zandzoom (Zuiderloo en het gebied ten zuiden van Zuiderloo) is in 2003 en 2007 geïnventariseerd op rugstreeppadden. Tijdens deze onderzoeken is gebleken dat de rugstreeppadden uit Zuiderloo deel uitmaken van een grote populatie in het gebied van Zandzoom. Primaire leefgebieden van de rugstreeppad in het gebied Zandzoom liggen ten noordwesten en ten zuidwesten van Zuiderloo (figuur 5.1). Ook dit jaar zijn hier dieren gehoord. Deze kernpopulatie is dus nog aanwezig.

Figuur 5.1 Leefgebied Rugstreeppad in gebied Zandzoom (Smit en Gijssel, 2004)

5.2 Vleermuizen

Gewone dwergvleermuizen hebben hun verblijfplaatsen voornamelijk in bebouwing. Bij de realisatie van het project zal in het plangebied geen bebouwing worden gesloopt. Er gaan daarom geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Er zijn geen belangrijke vliegroutes aangetroffen. Ook blijven de huidige groene opstanden, de lanen en het bosje aan de Spanjaardslaan, behouden. De realisatie van het project zal daarom geen negatieve effect hebben op de vleermuizen. Bij de realisatie van meer huizen zal, indien de spouwmuren toegankelijk zijn voor vleermuizen dmv van vliegopeningen en holtes, het aanbod aan mogelijke verblijfplaatsen toenemen. De groenstructuren worden versterkt en dit zal een positief effect hebben op het voedselaanbod en mogelijkheden voor vliegroutes voor vleermuizen.

5.3 Toetsing aan de Flora- en Faunawet

Artikel 11 van de Flora- en Faunawet verbiedt onder andere het vernietigen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen. Door de bouw van de woningen zal het zomerhabitat en voortplantingshabitat voor de rugstreeppad moeilijker bereikbaar zijn. Op de korte termijn kan er door de werkzaamheden lichte verstoring in de deelpopulatie in Zuiderloo ontstaan. De voorgenomen ingreep heeft daardoor mogelijk een negatief effect op de lokaal aanwezige populatie. Het is dan ook niet toegestaan de ingreep zonder aanvullende mitigerende maatregelen uit te voeren.

6. Mitigatie- en compensatieplan

6.1 Maatregelen om aan de zorgplicht te voldoen

Tijdens de bouw zullen verschillende werkzaamheden plaatsvinden die mogelijk een negatief effect hebben op de rugstreeppadden. Daarvoor zullen verschillende maatregelen worden uitgevoerd om aan de zorgplicht te voldoen. Het gaat om de volgende werkzaamheden en maatregelen:

- Ten noorden van het voortplantingshabitat zullen werkvoertuigen gaan rijden. Voordat dit gaat gebeuren zal deze tijdelijke weg worden afgeschermd met een paddenscherm. Het doden van dieren wordt op deze manier voorkomen. Een scherm van glad landbouwplastic van 50 cm hoog en 10 cm ingegraven voorkomt betreding van rugstreeppadden.
- Voordat er in Zuiderloo vergravingen plaatsvinden, waarbij in de periode maart - juli (tijdelijke) plassen kunnen ontstaan, worden deze locaties afgezet met een scherm. Dit voorkomt dat rugstreeppadden het water kunnen gaan gebruiken als voortplantingswater.

Deze watergangen kunnen het te verliezen migratiegebied vervangen. Rugstreeppadden verplaatsen zich namelijk over land bij voorkeur langs stenen dijkes en door greppels (Spitzen – van der Sluijs, A. M. 2006.)

Aan de noordzijde van de tuin van de particulier waar het voortplantingswater zich bevindt is een nieuwe greppel gepland. Deze greppel zal ongeveer 40 cm diep worden. Ter compensatie van het verloren landhabitat zal deze greppel aan een zijde een talud van 1:10 krijgen. Hierdoor kan de rugstreeppad zich langs deze zijde voortbewegen (figuur 6.2). Ook kan hij dit water als voortplantingswater gaan gebruiken. Daarnaast zal ook de nieuw geplande greppel langs de nieuw geplande weg een flauw talud krijgen. Hierdoor blijft ook het bosje aan de Spanjaardslaan en aan de Krommelaan bereikbaar.

Op de lange termijn zal door de compenserende maatregelen geen negatief effect zijn op de rugstreeppadden. Het habitat wat ze nu gebruiken blijft grotendeels onaangetast en er worden nieuwe migratieroutes aangelegd om deze te bereiken.

6.2 Compensatie

Door de bouw van de woningen zal het zomerhabitat voor de rugstreeppad moeilijker bereikbaar zijn. In het plangebied worden vele nieuwe watergangen aangelegd (figuur 6.1).

Figuur 6.1 Waterstructuur Zuiderloo

Literatuur

Boddeke, P.H.N. en G.F.J. Smit, 2007. Inventarisatie rugstreeppad Zandzoom 2007, Heiloo. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Dienst Regelingen. Ministerie van EL &I, 2011. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

Dienst Regelingen. Ministerie van EL &I, 2011. Soortenstandaard Rugstreeppad *Epidalea calamita*.

Dietz, C., O. von Helversen en D. Nill, 2011. Vleermuizen Alle soorten Europa en Noordwest Afrika, Tirion Natuur, Baarn

Heusden, W.R.M., S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Kapteyn, K. 1995. Vleermuizen in het Landschap. Schuyt & Co. Haarlem.

Smit, G.F.J, P.H.N Boddeke en P. Spierenburg, 2003. Inventarisatie beschermde soorten Zandzoom Heiloo. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Smit, G.F.J en W. van Gijssel, 2004. Compensatie natuurwaarden Zuiderloo en Zandzoom te Heiloo. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Spitzen en van der Sluijs, A. M. 2006. Literatuurstudie rugstreeppad. RAVON, Nijmegen

Vleermuisprotocol , 2012. Netwerk groene bureau's, Gegevensautoriteit natuur en de Zoogdierverseniging.

Websites

www.heiloo.nl

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

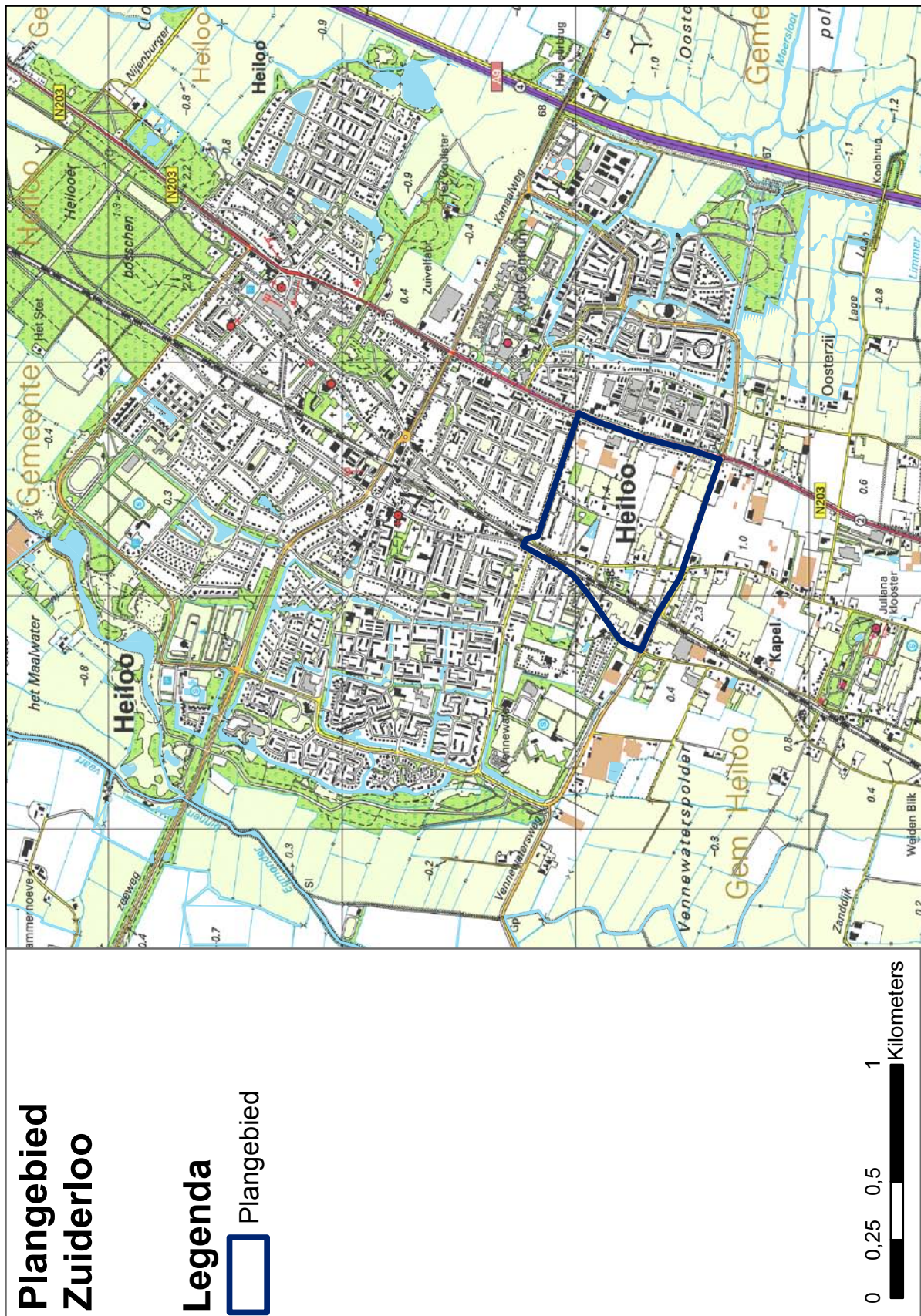
www.vleermuizenindestad.nl

www.vzz.nl

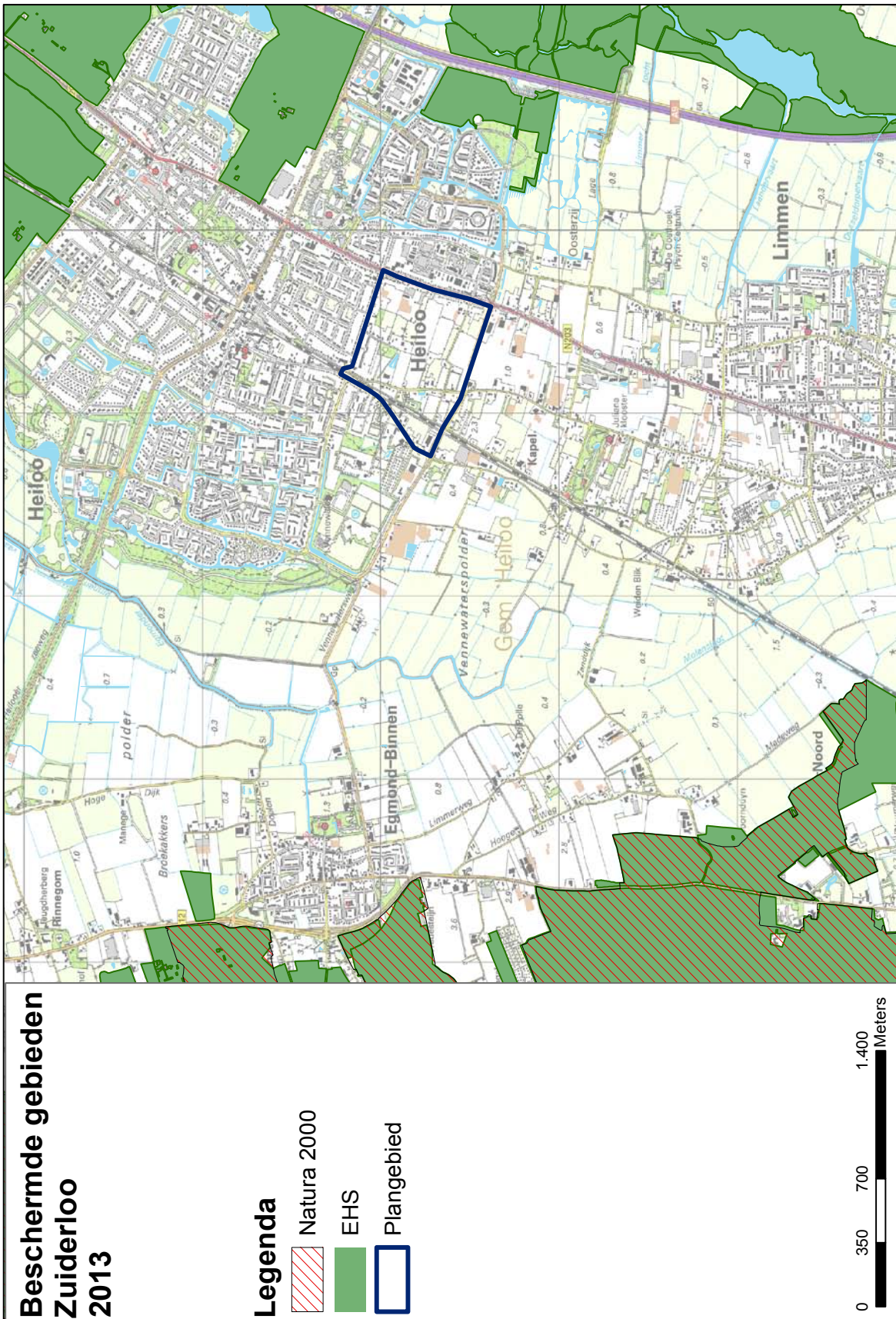
www.zuiderloo.info

.

Bijlage 1. Topografische kaart

Bijlage 2. Beschermde gebieden

Landschap Noord-Holland
Postbus 222
1850 AE Heiloo
Tel. 088 - 006 44 00
landschapnoordholland.nl
info@landschapnoordholland.nl

Keurmerk voor
verantwoorde
fondsenwerving
en besteding